

Okul Sporlarına Katılan Öğrencilerin Takım Sarginlığı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Assessment of Team Cohesion Levels of Students Participating in School Sports by Numerous Variables

Ayşegül ARSLAN*
Işıl AKTAĞ**

Öz

Bu araştırmamızda ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan öğrencilerin takım sarginlığı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya Düzce ilinde bulunan ortaöğretim kurumlarından okul spor organizasyonlarına katılan; futbol, voleybol, basketbol ve salon futbolu branşlarında yarışan 131 kız 185 erkek toplamda 316 öğrenci katılmıştır. Araştırmada “Genç Sporcu Takım Sarginlığı Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerinin analizinde betimsel istatistikler, T-testi, tek yönlü ANOVA ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğrencilerin takım sarginlığı düzeyleri yüksektir. Öğrencilerin görev sarginlığı alt boyutunda cinsiyete göre fark görülmezken sosyal sarginlık alt boyutunda erkek öğrencilerin lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Öğrencilerin takım sarginlığı düzeylerinde branş takımında bulunma süresi ve takım başarısı değişkenlerine göre anlamlı fark tespit edilmiştir. Yapılan çalışmanın sadece futbol, voleybol, basketbol ve salon futbolu branşındaki öğrenciler ile gerçekleştirildiği göz önüne alındığında farklı branşlar ve yaş gruplarında gerçekleştirilecek çalışmaların araştırmamızı destekleyecek noktalarda faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Takım sarginlığı, Okul sporları, Takım sporları

Abstract

This study examines the cohesion levels of team players who participated in high school sports. This research has been done with 131 female and 185 male students (a total of 316 students) who participated

* Arş. Gör., Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ, Türkiye, arslan1aysegul@gmail.com ORCID: 0009-0005-7989-7977

** Doç. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bolu, Türkiye. iaktag@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1062-6595

How to cite this article/Atf için: Arslan, A, Aktaş, I. (2024). Okul sporlarına katılan öğrencilerin takım sarginlığı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Eurasian Research in Sport Science*, 9(1), 36-46. DOI: 10.29228/ERISS.44

in high school sports organizations in Duzce. Their branches were football, volleyball, basketball, and indoor football. "Youth Sport Environment Questionnaire" is used as a resource in making this research. Descriptive statistics, T-test, one-way ANOVA, and correlation analysis were used to analyze the research data. According to the findings obtained in the study, students have high levels of team cohesion. There were significant differences in social subscales of team cohesion in terms of the gender of students. A significant difference was found in the team cohesiveness levels of the students according to the sports branch, team success and the tenure of being in the team. Considering that this study was conducted only with students in football, volleyball, basketball, and indoor soccer, it is thought that similar studies in different branches and age groups will be helpful to support our research.

Keywords: Team cohesion, School sports, Team sports

GİRİŞ

İnsanlar doğuştan sosyal varlıklardır ve bir yerlere ait olma ihtiyaçlarını gidermek, sosyal ağlara erişmek, ait olduğunda sağlanabilecek psikolojik faydalardan yararlanmak gibi çeşitli nedenlerden dolayı gruplara katılma eğilimindedir. Grup kavramı ise "sosyal ilişkilerle birbirine bağlı iki ya da daha fazla bireyden oluşan topluluk" olarak tanımlanmakta ve sonuç olarak bir grupla özdeşleşme eylemi, insanlara anlam duygusu ve amaç kazandırmaktadır (Forsyth, 2014). Toplumun birçok alanında yer alan gruplar düşünüldüğünde özellikle spor ortamında en sık karşılaşılan gruplar şüphesiz ki spor takımlarıdır. Bu takımlar başarıya ulaşmak için üyelerin üzerine düşen görevleri yapabilecek nitelikte olması ve üyelerin yetenek ve çabasını eş güdümlü olacak şekilde kullanmalarını gerektiren gruplara örnektir (Öcel, 2002). Spor takımlarının başarılı olabilmesi için takım birlikteliği, üyelerin takıma aitlik duygusu ve bağlılıkları gibi birçok faktör bulunmaktadır. Bu birlikteliğin sosyal psikolojide karşılığına takım sargınlığı denilmektedir (Toros, 2011). özellikle 1940'lı yıllardan bu yana sargınlık kavramı "dayanışma", "bütünleşme", "grup ruhu" gibi isimlerle psikolojinin birçok alanında araştırma konusu olmuştur. Yapılan ilk tanımlarda sargınlığın "grubu bir arada tutan güçler" (Festinger vd., 1950) ya da "grup üyelerinin çekiciliği" (Casey-Campbell ve Martens, 2009) gibi tanımlama açısından daha kısıtlayıcı bir çerçeve benimsenmiştir. Yıllar geçtikçe sargınlığın tanımı, hem üyeleri gruba çeken faktörleri hem de grubun amaç ve hedeflerini içerecek şekilde gelişmiştir. Son yıllarda sıklıkla kullanılan ve diğerlerine göre daha geniş bir çerçevesi olan bu tanım "grubun amaç ve hedefleri doğrultusunda ve/veya duygusal gereksinimlerin tatmini için bir arada kalma ve kenetlenmesini sağlayan dinamik bir süreç" olarak ifade edilmiştir (Carron vd., 1998). Yapılan bu tanımda bağlılığın dört temel özelliğine dikkat çekilmektedir. Bunlardan ilki sargınlığın "çok boyutlu" doğasıdır. Görünüşte benzer olan gruplar arasında bile farklılık gösteren birçok faktör vardır. Örneğin herhangi bir spor takımı görev hedefleri etrafında birleşmiş olsa da sosyal açıdan çatışma halinde olabilir. Aynı şekilde sosyal olarak çok uyumlu olan benzer bir takım, görev hedeflerine bağlı olmayabilir (Gill, 2000; Carron vd., 1998). İkinci ana özellik sargınlığın "dinamik" oluşudur. Uyum zaman içinde değişebilen durağan olmayan bir yapıdadır. Bir grubun oluşum aşaması dikkate alındığında başlangıçta ortak bir dini inanç veya bireylerin sosyoekonomik statüsü, grup birliği için önemli olsa bile zamanla grup hedeflerinin gerçekleştirilmesi veya dostluk bağlarının önemi gibi kavramlar ön plana çıkabilir. Böylece başlangıçta grup uyumuna fayda sağlayan bir kavram zamanla grup içinde önemini yitirebilir veya tam tersi bir durum ortaya çıkabilir (Carron vd., 1998). Üçüncü ana özellik sargınlığın "araçsal" oluşudur. Tüm grupların (tamamen sosyal amaçlar için oluşturulanlar dahil

olmak üzere) belirli bir görevi/hedefi vardır bununla beraber gruptaki her bir üyenin de kendine özel bir amacı vardır. Bu durum sargınlığın hem grup hem de birey için amaca yönelik olduğunu göstermektedir. Vurgulanan son özellik ise sargınlığın “etkileşimsel” yönüdür. Spor takımları, askeri birlikler veya iş ekipleri gibi yüksek görev odaklı gruplarda bile üyelerin birbiriyle etkileşim ve iletişiminin olması gerekir böylece uyumun sosyal yönünü yansıtan duygusal bir boyut ortaya çıkmaktadır (Carron vd., 1998).

Carron spor ve egzersiz ortamlarında sargınlığı etkileyen faktörleri dört ana başlık altında toplamış ve sargınlık ile bu faktörler arasında doğrusal bir ilişkinin varlığından söz etmektedir (Carron, 1982; Carron vd., 2005). Takımı bir araya getiren ve amaçlar doğrultusunda çalışmasını sağlayan en genel güçler çevresel faktörleri oluşturmaktadır. Oyuncuların kulüplerle olan sözleşmeleri, aile beklentisi, coğrafi imkan veya yeterlilikler, rekabet düzeyi ve grup büyüklüğü gibi faktörler örnek olarak verilebilir. Bir takımın haftalık olarak yaptığı antrenman saatlerinin azlığı, sporcuların çoğunlukla buldukları çevrede olan kulüplere katılımı ve onların bulunduğu lig düzeyi gibi etmenler sargınlık düzeyini etkilemektedir. Ayrıca takımdaki kişi sayısı arttıkça, bireysel katılımın düştüğü, çatışmaların çoğaldığı ve oyuncuların kendilerini değersiz hissetmeye başladığı dolayısıyla grup olarak çalışma isteğinin azalması söz konusudur (Carron ve Hausenblas, 1998). Çevresel faktörler oldukça sabit olmakla beraber genellikle belirli bir ligdeki tüm takımlar için geçerlidir (Weinberg ve Gould, 2015).

Takım sargınlığını etkileyen liderlik faktörleri ise takım içinde lider konumunda yer alan bireylerin (antrenör, takım kaptanı vb.) sergiledikleri liderlik tarzını, üyeler ile olan ilişkilerini, iletişimlerini ve davranışlarını içermektedir. Araştırmalar, liderlik rolünün takım uyumu ile doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle, koçların benimsedikleri liderlik tarzı (Eys vd., 2013; Toros, 2011), takım hedefleri ve takım üyelerinin rollerine ilişkin açık ve tutarlı iletişimleri uyumu önemli ölçüde etkilemektedir. Yüksek düzeyde görev odaklı bir motivasyonel iklimin takım uyumuna olumlu etkisi söz konusudur (Horn vd., 2012).

Sargınlığı etkileyen bir diğer özellik ise takıma özgü görev ve nitelikleri, sporun türünü (bireysel veya takım sporları), üretkenlik normlarını, başarı için hissedilen arzuyu, takımın pozisyonunu ve sürekliliğini ifade eden takımsal faktörlerdir. Uzun süre bir arada kalan ve grup başarısı için güçlü bir arzuya sahip olan ekipler aynı zamanda yüksek düzeyde grup sargınlığına sahiptir (Carron, 1982; Weinberg ve Gould, 2015).

Bireysel faktörler ise demografik özellikler, bilişsel süreçler, dürtüler ve davranış olmak üzere daha çok bireyleri doğrudan etkileyen kavramlardan oluşur. Üye benzerliği, cinsiyet, motivasyon, tutku ve aktivitelere olan bağlılık gibi faktörler takım sargınlığını etkilemektedir. Bağlılığın cinsiyete göre değiştiğini (Görgüt, 2017; Sezer, 2016) dile getiren çalışmaların varlığı kadar herhangi bir fark olmadığını (Polat vd., 2019) gösteren çalışmalar da söz konusudur. Ayrıca takım sargınlığı arttıkça üyelerin devamsızlığının ve kayıplarının azaldığı, aktiviteye bağlılıklarının arttığı gözlenmektedir (Carron vd., 1985).

Bir takımın başarısı, başarıyı etkileyen performans ve performansı belirleyen değişkenlerin neler olduğu ayrıca bu değişkenlerin gereken durumlarda geliştirilmesine bağlıdır. Spor takımlarının

başarısı takımın fiziksel, teknik ve taktiksel olarak iyi hazırlanmasına bağlı olduğundan, sportif karşılaşmaların sonucunu bazen çok küçük farklılıklar belirler. Bundan dolayı kazanmak ve kaybetmek arasındaki belirleyici etkenler genellikle psikolojik ve/veya takımla ilgili durumlar olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum özellikle futbol, hentbol, basketbol, voleybol gibi takımdaki sporcuların birbirleriyle etkileşimi ve başarı için birbirine bağımlı olduğu sporlarda oldukça önemlidir. Takım sporlarında başarıyı etkileyen önemli grup dinamiklerinden birinin de takım sargınlığı olduğunun altını çizmek gerekir. Yapılan çalışmaların çoğunun amatör/profesyonel spor takımlarında gerçekleştirildiği dikkate alındığında okullardaki spor takımlarının takım sargınlığına yönelik çalışmaların yetersiz olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda araştırmada ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinin cinsiyet, branş, takımda bulunma süresi ve takım derecesine göre belirlenmesi amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada takım sargınlığı ve değişkenler arasındaki ilişkiyi olduğu haliyle ortaya çıkarmak ve var olan durum hakkında fikir oluşturmak amacıyla ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır.

Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılı Düzce ili Merkez ilçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan; futbol, voleybol, basketbol ve salon futbolu branşlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Elde edilecek verilerin belli ölçütleri karşılayan bireyleri (okul sporlarına katılmış olması/takım sporu olması) hedef almasından dolayı örneklem grubu amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Örneklem grubunu evrendeki öğrencilerin tamamı oluşturmakla beraber 15 adet eksik/hatalı olan anket verisi araştırmaya dahil edilmemiştir. Araştırmaya 131 kız, 185 erkek toplamda 316 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan öğrenciler ilk bölümde yaş, cinsiyet, spor branşı, takımda bulunma süresi ve takım derecesini içeren sorulara cevap vermiştir. İkinci bölümde ise Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği'nin (GSTSÖ) maddelerini yanıtlamıştır. Ölçek Eys vd. (2009) tarafından geliştirilmiş olup Türkçe uyarlaması Sezer ve Kocaekşi (2018) tarafından yapılmıştır. 18 maddeden oluşan ölçekte görev ve sosyal olmak üzere iki alt boyut yer almaktadır. Ölçek, dokuzlu likert tipindedir (1 – Hiç katılmıyorum, 9-Kesinlikle Katılıyorum) ve puanlaması ölçeğin alt boyutlarında yer alan maddelerin toplanması ile yapılmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğine ilişkin Cronbach Alpha (α) katsayısı “Görev” boyutunda .876, “Sosyal” boyutta ise .871 olarak hesaplanmıştır. GSTSÖ'nün geneline ait güvenilirliği ise .899 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada, veri toplama sürecinde öğrencilerin gönüllük esasıyla katıldığı ölçme aracı olan anket açıklanarak uygulanmış ve elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Ayrıca Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak gerçekleştirilen bu çalışmada Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 26/10/2022 tarihli 2022/398 sayısı ile etik onayı alınmıştır.

Verilerin Analizi

Anket verilerinin işlenmesi ve istatistiksel analizinde SPSS Statistics (27) programı kullanılmıştır. Katılımcılara ait verilerin analizinde betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Verilerin normallik dağılımlarını belirlemek için basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerlerine bakılmış ve analiz sonuçlarına göre basıklık-çarpıklık puanlarının ± 1 aralığında olması normal dağılım olduğunu göstermektedir. Normal dağılım gösteren veriler, varyans analizi (Tek Yönlü ANOVA), Pearson korelasyon analizi ve T-testinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Varyans analizi sonucunda anlamlı çıkan ortalamalar arasındaki farkın hangi gruplarda olduğunu anlamak için Post Hoc (Games-Howell) analizi kullanılmıştır. Hipotezlerin test edilmesinde anlamlılık düzeyi $p < .05$ ve $p < .01$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgulara göre tüm öğrencilerin görev sarginlığı puan ortalaması $\bar{X} = 7.00$ ve sosyal sarginlık puan ortalaması ise $\bar{X} = 6.93$ olarak bulunmuştur. Takım sarginlığı düzeyi cinsiyete göre incelendiğinde kız öğrencilerin görev sarginlığı puan ortalaması $\bar{X} = 6.81$, sosyal sarginlık puan ortalaması $\bar{X} = 6.71$ olarak tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin görev sarginlığı puan ortalaması $\bar{X} = 7.13$, sosyal sarginlık puan ortalaması $\bar{X} = 7.09$ olarak bulunmuştur. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre takım sarginlığı düzeylerine ilişkin yapılan t-testi sonucu Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyete göre takım sarginlığı düzeylerine ilişkin t-testi sonuçları

Alt boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	sd	t	p
Görev	Kız	131	6.81	1.55	256	1.86	.065
	Erkek	185	7.13	1.37			
Sosyal	Kız	131	6.71	1.66	247	2.12	.033*
	Erkek	185	7.09	1.41			

* $p < 0.05$

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin görev sarginlığı ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık görülmezken ($t = .065$, $p > .05$) öğrencilerin sosyal sarginlığı ile cinsiyetleri arasında erkek öğrencilerin lehine ($\bar{X} = 7.09$) anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t = 2.12$, $p < .05$). Her iki alt boyutta erkek öğrenciler ($\bar{X}_{\text{görev}} = 7.13$, $\bar{X}_{\text{sosyal}} = 7.09$) kız öğrencilerden ($\bar{X}_{\text{görev}} = 6.81$, $\bar{X}_{\text{sosyal}} = 6.71$) daha yüksek puan ortalamalarına sahiptir.

Tablo 2. Spor branşı ve takım sargınlığı düzeylerine ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları

Alt boyut	Branş	N	\bar{X}	Sd	F	P	Anlamli Fark
Görev	Basketbol (B)	74	6.82	3 312 315	9.519	.000*	SF > B,E,V
	Futbol (F)	53	6.81				
	Voleybol (V)	128	6.78				
	Salon Futbolu (SF)	61	7.86				
Sosyal	Basketbol (B)	74	6.97	3 312 315	9.794	.000*	SF > B,E,V
	Futbol (F)	53	6.73				
	Voleybol (V)	128	6.59				
	Salon Futbolu (SF)	61	7.80				

*p<0.05

Tablo 2’de öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinin spor branşı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik yapılan ANOVA tablosu sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda görev sargınlığı ($F_{312}=9.519$, $p<.05$) ve sosyal sargınlık ($F_{312}=9.794$, $p<.05$) düzeylerinde anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklılığın hangi spor branşından kaynaklandığını belirlemek için yapılan post hoc analizi (Games-Howell) sonucuna göre salon futbolu (SF) branşındaki ($\bar{X}_{görev}=7.86$, $\bar{X}_{sosyal}=7.80$) öğrencilerin ortalama puanlarının diğer branşlardan anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Takımda bulunma süresi ve takım sargınlığına ilişkin tek yönlü ANOVA sonuçları

Alt Boyut	Süre	N	\bar{X}	Sd	F	P	Anlamli Fark
Görev	1 yıldan az (-1)	191	6.84	2	3.486	.032*	1-2 > -1
	1-2 yıl (1-2)	80	7.34	313			
	2 yıldan fazla (+2)	45	7.09	315			
Sosyal	1 yıldan az (-1)	191	6.70	2	6.097	.003*	1-2 > -1
	1-2 yıl (1-2)	80	7.33	313			
	2 yıldan fazla (+2)	45	7.24	315			

*p<0.05

Tablo 3’de öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinin takımda bulunma süresi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik yapılan ANOVA tablosu sonuçları yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda görev sargınlığı ($F_{313}=3.486$, $p<.05$) ve sosyal sargınlık ($F_{313}=6.097$, $p<.05$) düzeylerinde anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklılığın hangi süre aralığından kaynaklandığını belirlemek için yapılan post hoc analizi (Games-Howell) sonucuna göre 1-2 yıl ($\bar{X}=7.34$) arasında takımda bulunan öğrencilerin görev sargınlığı 1 yıldan az ($\bar{X}=6.84$) süreyle takımda bulunanlara göre daha yüksektir. Sosyal sargınlık düzeyi incelendiğinde 1-2 yıl ($\bar{X}=7.33$) arasında takımda bulunan öğrencilerin lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrencilerin takımda bulunma süresinin takım sargınlığı ile ilişkisini anlamlandırmak yapılan için Pearson korelasyon analizi Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Takım sargınlığı ile takımda bulunma süresine ilişkin korelasyon analizi sonucu

	Süre	Sosyal	Görev
Süre	-	.154**	.090
Sosyal		-	.606**
Görev			-

**p<0.01

Tablo 4 incelendiğinde takımda bulunma süresi ile sosyal sargınlık arasında düşük düzeyde pozitif anlamlı ilişki ($r = .154$, $p < .01$) tespit edilirken, takımda bulunma süresi ile görev sargınlığı arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r = .090$, $p > .01$).

Tablo 5. Öğrencilerin takım sargınlığı ile takım derecesine ilişkin korelasyon analizi sonuçları

	Takım Derecesi	Sosyal	Görev
Takım Derecesi	-	-.234**	-.285**
Sosyal		-	.606**
Görev			-

**p<0.01

Tablo 5'de öğrencilerin takım sargınlığının takım başarısı ile ilişkisini belirlemek için turnuvada elde edilen takım derecesi ile sargınlık arasında Pearson korelasyon analizi sonucu yer almaktadır. Analize göre takım derecesi ile görev sargınlığı ($r_{\text{görev}} = -0.285$, $p < .01$) ve sosyal sargınlık ($r_{\text{sosyal}} = -0.234$, $p < .01$) arasında düşük düzeyde negatif anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan öğrencilerin takım sargınlığı düzeyleri incelenmiş olup öğrencilerin görev sargınlığı düzey ortalaması 7.00, sosyal sargınlık düzey ortalaması ise 6.93 olarak bulunmuştur. Bu ortalamalara göre öğrencilerin sargınlık düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin cinsiyete göre takım sargınlığı düzeyleri incelendiğinde görev sargınlığı alt boyutunda anlamlı bir fark görülmezken ($p > .05$) sosyal sargınlık alt boyutunda erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < .05$). Literatür incelendiğinde çalışmamızla paralellik gösteren araştırmalar bulunmakla beraber (Eys vd., 2015; Ötkan vd., 2017), çalışmamızla paralellik göstermeyen kadınların lehine (Carron vd., 2002b; Sezer, 2016) ve cinsiyete göre bir farklılık olmadığını gösteren çalışmalar mevcuttur (Polat vd., 2019; Ruso 2020; Tekkurşun-Demir vd., 2018).

Takım sargınlığı düzeyi ile spor branşı değişkeni incelendiğinde, görev sargınlığı ($p < .05$) ve sosyal sargınlık ($p < .05$) düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Salon futbolu branşındaki öğrencilerin hem görev sargınlığı hem de sosyal sargınlık puan ortalamaları diğer branşlardan anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir. Ruso (2020) çalışmasında büyük sahalarda spor yapan takımların sargınlığının nispeten daha küçük sahalarda spor yapan sporculara göre az olduğunu tespit etmiştir.

Salon futbolu branşında sporcular futbola göre daha küçük sahada ve çok daha hızlı olması sporcular arasındaki iletişimi arttıracığından takım sargınlığının daha yüksek olmasına sebep olmuş olabilir. Takım sargınlığının branşlara göre değişiklik gösterdiğini tespit eden bir başka çalışmada Dorak ve Vurgun (2006) voleybolcuların hentbolculara, futbolcuların ise hentbol ve basketbolculara göre takım sargınlığı puan ortalamalarını daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Takım sargınlığı takımla geçirilen süreye göre değerlendirildiğinde öğrencilerin görev sargınlığı puan ortalamalarında takımda 1-2 yıl arasında bulunan öğrencilerin 1 yıldan az süreyle takımda bulunanlara göre anlamlı düzeyde farklılık ($p < .05$) gösterdiği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sosyal sargınlık düzeyinde ise 1 yıldan az süreyle takımda bulunanların diğerlerine göre anlamlı düzeyde ($p < .05$) farklılaştığı tespit edilmiştir. Takımla geçen süre ve sargınlığı ilişkisi incelendiğinde, görev sargınlığı ile süre arasında bir ilişkinin varlığından söz edilmezken ($p > .01$) sosyal sargınlık ile süre arasında pozitif bir ilişkinin varlığından söz edilmektedir ($r = .154$, $p < .01$). Öğrencilerin beraber antrenman yapmaları, ders dışı zamanlarını beraber geçirmeleri ve iletişimlerini antrenman sonrasında sürdürebilmesinin sosyal sargınlık düzeylerine olumlu katkı sağladığı düşünülmektedir. Sezer (2016) çalışmasında katılımcıların takımda bulunma sürelerinin arttıkça (4-5 yıla kadar) sargınlık düzeyi puan ortalamalarının arttığını ancak bu artışın anlamlı olmadığını tespit etmiştir.

Öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinin takım başarısına etkisi incelendiğinde, turnuvalar sonucunda takımın elde ettiği derece ile görev sargınlığı ($r = -0.285$, $p < .01$) ve sosyal sargınlık ($r = -0.234$, $p < .01$) arasında negatif-düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bu sonuç negatif olmasına rağmen takımın elde ettiği derecenin iyileşmesini ifade etmektedir. Örneğin turnuvalar sonucunda beşinci olan takım ile birinci olan takımı kıyaslırsak birinci takımın takım sargınlığı beşinci olana göre daha yüksek olacaktır. Sonuç olarak takımların aldığı derece azaldıkça (yani daha iyi derece elde edildikçe) sargınlık düzeyi artmaktadır. Çalışmamızı destekler nitelikte takım sargınlığının takım başarısını doğrudan etkilediğini savunan araştırmalar bulunmaktadır (Javed vd., 2015; Kebaili vd. 2015)

Başarının takımı bir araya getirip kenetlenmeyi sağlayarak, görev ve sosyal anlamda daha iyi ilişkiler kurmayı kolaylaştırdığı düşünülmektedir. Bireyler, sosyal etkileşim veya bir görevi gerçekleştirmek için toplandıklarında, birbirleriyle ve bir bütün olarak grup içerisinde bağlar geliştirerek bir aidiyet duygusu oluştururlar (Høigaard vd., 2006). Aynı zamanda başkalarıyla etkileşime girmenin psikolojik açıdan anksiyete ve depresyon (Hoyle ve Crawford 1994) gibi zihinsel sağlık sorunlarını azaltıcı etkisini bulunmaktadır. Uyumlu gruplarda üyeler, görevlerini yerine getirmek için daha fazla çaba (Bray ve Whaley, 2001) ve daha iyi bireysel performans (Heuzé vd., 2006) gösterme eğilimindedirler. Bunların sonucunda özellikle sosyal açıdan sargın gruplarda üyelerin pozitif ilişkiler geliştirmesi, takım etkinliklerine katılarak sosyal kaytarma davranışının azalması (Høigaard vd., 2006) ve tüm bu çabalarının da başarıyı beraberinde getirmesi oldukça mümkündür. Bir başka çalışmada Carron ve diğerleri (2002a) takım sporlarında görev uyumu ile takım başarısı arasında güçlü bir ilişki bulunduğunu belirtmişlerdir. Mullen ve Copper (1994) ise sargınlıkla ilgili 49 araştırmayı içeren

bir meta-analiz çalışmasında sargınlığın sadece görev çekiciliği olarak tanımlandığı çalışmalarda sargınlık ile performans arasında bir ilişki bulunurken sargınlığın üyeler arası çekicilik (sosyal çekicilik) olarak tanımlandığı çalışmalarda ise sargınlık ile performans arasında bir ilişki olmadığını dile getirmiştir. Bir başka çalışmada ise beklenenin aksine grubun görev çekiciliğinden çok sosyal çekicilik ile performans arasında bir ilişki olduğu ifade edilmiştir (Carron vd., 2002b).

Sonuç olarak takım sporlarında sargınlığın başarıya olan olumlu etkisi dikkate alınmalı ve cinsiyet ayrımı olmaksızın önemi vurgulanmalıdır. Ayrıca uzun süre bir arada bulunmak üyelerin takım sargınlığı düzeylerine katkı sağlamaktadır. Görev odaklı gruplarda takımın hedeflerine olan bağlılığın ve bunun sonucunda grubun başarısının ön planda olduğunu söylemek mümkündür. Bir başka açıdan sosyal olarak daha sargın gruplar, geliştirdikleri ilişkiler ve gruba bağlılıklarının temel amacı başarı olmasa bile, yapılan antrenmanlar ve çalışmaların başarıyı olumlu etkilediği söylenebilir. Tüm bunlar değerlendirildiğinde özellikle takım sporlarında başarı için her iki sargınlığın (görev, sosyal) önemi ve etkisinin oldukça fazla olduğunu söyleyebilir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırmada birinci yazar % 50, ikinci yazar % 50 oranında katkı sağlamıştır.

Etik Kurul İzni: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 26/10/2022 tarihli 2022/398 sayısı ile etik onayı alınmıştır.

KAYNAKLAR

- Bray, C. D. ve Whaley, D. E. (2001). Team cohesion, effort, and objective individual performance of high school basketball players. *The Sport Psychologist*, 15(3), 260-275. <https://doi.org/10.1123/tsp.15.3.260>
- Carron, A. V., Brawley, L. R., Widmeyer, W. N. (1998). The measurement of cohesiveness in sport groups. In J. L. Duda (Ed.), *Advances in sport and exercise psychology measurement* (ss.213-226). Fitness Information Technology.
- Carron, A. V., Bray, S. R., Eys, M. A. (2002a). Team cohesion and team success in sport. *Journal of sports sciences*, 20(2), 119-126. <https://doi.org/10.1080/026.404.102317200828>
- Carron, A.V., Colman, M. M., Wheeler, J. Stevens, D.(2002b). Cohesion and Performance in Sport: A Meta Analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24(2), 168-188. <https://doi.org/10.1123/jsep.24.2.168>
- Carron, A.V., Hausenblas, H.A., Eys, M.A. (2005). Group dynamics in sport (3. baskı). *Fitness Information Technology*. Fit Publishing.
- Carron A. V. ve Hausenblas H. A. (1998). *Group dynamics in sport* (2. baskı), Fitness Information Technology. Fit Publishing.
- Carron, A.V., Widmeyer, W.N., Brawley, L.R. (1985). The Development of Instrument to Assess Cohesion in Sport Teams: The Group Environment Questionnaire. *Journal of Sport Psychology*, 7: 244-266.
- Casey-Campbell, M. ve Martens, M. L. (2009). Sticking it all together: A critical assessment of the group cohesion-performance literature. *International Journal of Management Reviews*, 11(2), 223-246. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2008.00239.x>

- Dorak, F. ve Vurgun, N. (2006). Takım sporları açısından empati ve takım birlikteliği ilişkisi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 73-77. https://doi.org/10.1501/Sporm_000.000.0060
- Eys, M. A., Jewitt, E., Evans, M. B., Wolf, S., Bruner, M. W., Loughhead, T. M. (2013). Coach-initiated motivational climate and cohesion in youth sport. *Research quarterly for exercise and sport*, 84(3), 373-383. <https://doi.org/10.1080/02701.367.2013.814909>
- Eys, M. A., Loughhead, T., Bray, S. R., Carron, A. V. (2009). Development of a cohesion questionnaire for youth: The Youth Sport Environment Questionnaire. *Kinesiology and Physical Education Faculty Publications*, 31, 390-408. <https://doi.org/10.1123/jsep.31.3.390>
- Eys, M., Ohlert, J., Evans, M. B., Wolf, S. A., Martin, L. J., Bussel, M V., Steins, C. (2015) Cohesion and performance for female and male sport teams. *The Sport Psychologist*, 29(2), 97-109. <https://doi.org/10.1123/tsp.2014-0027>
- Festinger, L., Schachter, S., Back, K. (1950). *Social pressures in informal groups; a study of human factors in housing*. Stanford University Pres.
- Forsyth, D. R. (2014) *Group Dynamics*. Wadsworth Cengage Learning.
- Gill, D. L. (2000) *Psychological Dynamics of Sport and Exercise*. Human Kinetics.
- Görgüt, İ., (2017). Hentbolcuların Takım Birlikteliğinin İncelenmesi, *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*; 4(1), 33-43.
- Heuzé, J. P., Raimbault, N., Fontayne, P. (2006). Relationships between cohesion, collective efficacy and performance in professional basketball teams: An examination of mediating effects. *Journal of sports sciences*, 24(1), 59-68. <https://doi.org/10.1080/026.404.10500127736>
- Høigaard, R., Säfvenbom, R., and Tønnessen, F. E. (2006). The relationship between group cohesion, group norms, and perceived social loafing in soccer teams. *Small Group Res.* 37, 217-232. <https://doi.org/10.1177/104.649.6406287311>
- Horn, T., Byrd, M., Martin, E., Young, C. (2012). Perceived motivational climate and team cohesion in adolescent athletes. *Sport Science Review*, 21(3-4), 25.
- Javed, S., Naseer, A., Mahdsharif, A.R., Sheraz, M.İ., Ahmad, M. (2015). The relationship study between cohesion and performance of players of Hockey in Pakistan. *The Social Studies* 1(1):77-92.
- Kebaili, S., Zanini, N., Arfa, Y. (2015) Impact of Team Cohesion on performance among Tunisian women soccer players. *Journal of Sports and Physical Education*, 2(5), 15-18.
- Öcel, H. (2002). *Takım sporu yapan oyuncularında kolektif yeterlik öz yeterlik ve sargınlık ile başarı algı ve beklentileri arasındaki ilişkiler*. [Yüksek Lisans Tezi], Hacettepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 1135565).
- Ötkan, C. Ç., Tekkurşun-Demir, G., Halıcı, A. (2017). Examination of group cohesiveness levels and goal orientations of basketball players. *SHS Web of Conferences* 37(01041). <https://doi.org/10.1051/shsconf/201.737.01041>
- Polat, E., Can, B., Şahin, O. (2019). Takım sporcularında grup sargınlığı ve başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 35-53. <http://dx.doi.org/10.33468/sbsebd.108>
- Ruso, O. (2020) The evaluation of cohesion in the sports groups with Romanian city. *Physical Culture and Sport Studies and Research*, 85(1), 1-13. <https://doi.org/10.2478/pcsrsr-2020-0001>
- Sezer, U. (2016) *Genç sporcularda takım sargınlığı ve kolektif yeterlik inançlarının incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 431763).

- Sezer, U. ve Kocaekşi, S. (2018). Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği'nin (GSTSÖ) Psikometrik Özellikleri: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 29(3), 105-113. <https://doi.org/10.17644/sbd.345936>
- Tekkurşun-Demir, G., Namlı, S., Ciciođlu, H. İ. (2018). Futbol ve Voleybol Oyuncularının Grup Sargınlığı ve Empati Düzeyi. *Social Mantality and Researcher Thinkers Journal*, 4(13), 846-859. <http://dx.doi.org/10.31576/smryj.109>
- Toros, T. (2011) Analysis the differentiation between perceived coaching behaviors, goal orientation, team cohesion, perceived motivational climate ve collective efficacy among the young male basketball players before and after the tournament. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 2(1), 27-39.
- Weinberg, R. S. ve Gould, D. (2015). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. Human Kinetics.